

# Ecologisch onderzoek Wijnbergstraat

*Definitief, 26 november 2018*

Auteur: [REDACTED]



Altenaweg 22  
9321 XE Altena  
Tel: 050 - 7503817  
Email: [vos@vos-eo.nl](mailto:vos@vos-eo.nl)

## Inleiding

De opdrachtgever is voornemens om het bedrijfspand aan de Wijnbergstraat te slopen en op deze locatie nieuwe woningen te bouwen. De werkzaamheden hebben mogelijk effect op beschermde flora en fauna en op beschermde natuurgebieden. Beschermde soorten die in en rond gebouwen verblijven en die met name relevant zijn bij de sloop van gebouwen, zijn de Huismus, vleermuizen en Steenmarter. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, ook als ze er tijdelijk geen gebruik van maken. Daarnaast kunnen ook beschermde soorten verstoord worden door bouw- en sloopwerkzaamheden, zoals broedvogels, amfibieën en reptielen.

Naast soorten die bijzondere bescherming genieten, geldt er een algemene zorgplicht om planten en dieren niet onnodig te verstoren. Daarom dienen flora en fauna en eventuele negatieve effecten in kaart te worden gebracht om deze te kunnen toetsen aan de natuurwetgeving.

Van dit onderzoek is eerder een rapport opgesteld (2015). Het voorliggende rapport is hiervan een actualisatie. Er zijn in 2018 opnieuw gegevens opgevraagd bij de Nationale Database Flora & Fauna (NDFF) en er zijn twee extra veldbezoeken uitgevoerd met het oog op vleermuizen.

## Plangebied

Het plangebied ligt aan de westkant van Roden, begrensd door de Wijnbergstraat, de Nieuweweg, de Dreesdestraat en de rotonde van de Ceintuurbaan-West. Het plangebied is 130 m lang en 45 m breed (oppervlakte ca 0,6 ha). Voor inventarisatiedoeleinden wordt een indeling in atlasblokken (5x5 km) en kilometerhokken gebruikt om de verspreiding van soorten en vegetaties in kaart te brengen. Het plangebied en de directe omgeving daarvan liggen in de kilometerhokken 223-572 en 224-572 (Atlasblok 12-11) (Gemeente Noordenveld, Provincie Drenthe).

## Methode

Het onderzoek bestaat uit een quickscan en een aanvullend vleermuisonderzoek. In het kader van de quickscan heeft bureaustudie en een oriënterend veldbezoek op de locatie plaatsgevonden. Het plangebied is op 26 juni 2015 bezocht en geïnventariseerd op de aanwezigheid van natuurwaarden. Aangetroffen beschermde plant- en diersoorten zijn genoteerd. Het veldonderzoek is een momentopname. Aan de hand van literatuur en gegevens van verschillende instanties is onderzoek gedaan om een beeld van de natuurwaarden van het plangebied aan te vullen. Er is daartoe een globale rapportage opgevraagd bij de NDFF (6 september 2018).

Bij het oriënterend veldbezoek is geconstateerd dat er veel open stootvoegen in de muren aanwezig zijn. De aanwezigheid van vleermuizen kon daarom niet worden uitgesloten. Aanvullend heeft daarom veldonderzoek plaatsgevonden. De eerste vijf aanvullende veldbezoeken zijn uitgevoerd door ██████████ het laatste veldbezoek is uitgevoerd door ██████████

Tijdens dit veldonderzoek is een batdetector QMC-mini-3 gebruikt, zonder mogelijkheid voor geluidsopnamen. Dit is in afwijking van het *Vleermuisprotocol* en deze afwijking zal later in het rapport worden gemotiveerd.

Aanvullende veldbezoeken:

- 27 juni 2015: ochtendbezoek gericht op het vaststellen van zomer- en kraamverblijfplaatsen (in de 2 uren voor zonsopgang). De weersomstandigheden waren gunstig;
- 17 juli 2015: avondbezoek (in de 2 uren na zonsondergang) uitgevoerd gericht op het vaststellen van kraamverblijfplaatsen. De weersomstandigheden waren gunstig.
- 25 augustus 2015: avondbezoek, gericht op het vaststellen van paarverblijf- en zwermplaatsen, van 1 tot 3 uur na zonsondergang. Dit bezoek werd voortijdig afgebroken, omdat het begon te regenen. Op 28 augustus 2015 is de locatie daarom opnieuw bezocht bij gunstige weersomstandigheden;
- 11 september 2015 een avondbezoek, gericht op het vaststellen van paarverblijf- en zwermplaatsen, van 1 tot 3 uur na zonsondergang. De weersomstandigheden waren gunstig;
- 13 juli 2018: ochtendbezoek gericht op het vaststellen van zomer- en kraamverblijfplaatsen (in de 2 uren voor zonsopgang). De weersomstandigheden waren gunstig;
- 5 september 2018: nachtbezoek van 0:00 -2:00 uur, gericht op het vaststellen van paarverblijf- en zwermplaatsen. De weersomstandigheden waren gunstig.

## Resultaten

### *Landschap*

Roden ligt op de rand van het Drents Plateau. Het is een hoger gelegen gebied dat via beken afwatert richting het noorden. De meeste sloten vallen 's zomers droog. Overige oppervlaktewateren zijn er verder in de vorm van poelen en vijvers. In het plangebied en in de directe omgeving daarvan is geen oppervlaktewater aanwezig.

Het plangebied ligt in een bebouwde omgeving. Open en groene gebieden in de omgeving worden gevormd door de corridor tussen Roden en Nieuw-Roden (Maatlanden/Hockevelden), het bos langs de Borglaan en het park aan het Nijlandspark/Meester Wychellaan. Langs de Nieuweweg staat een laanbeplanting van eiken.

### *Beschermde gebieden*

Het plangebied ligt niet in het Natuurwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Leekstermeergebied, ten noordoosten van Roden.

### *Biotoop*

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit bebouwing en verharde oppervlakken. Het groen bestaat uit laanbomen, kort gemaaid gras, verschillende soorten wintergroene struiken en bodembedekkers en een met Klimop en Kamperfoelie begroeid hek.

---

Aan de noord- en zuidzijde bevinden zich open stootvoegen in de muren. Deze bieden vleermuizen toegang tot de spouw. Ook de ruimte onder het dak is mogelijk toegankelijk via spleten. Het platte dak is geschikt als broedplek voor bijvoorbeeld de Scholekster.

In de bomen zijn geen holtes en spleten aanwezig. Jaarrond beschermde nesten zijn aanwezig. De beplanting van wintergroene struiken, bodembedekkers en Klimop is geschikt als broedbiotoop voor algemene soorten vogels.

Op de verharde oppervlakken groeit in de voegen een onkruidenvegetatie. De grasvelden zijn kort gemaaid en bloemrijk met Witte en Kleine klaver, Duizendblad, Oranje havikskruid en Gewone ereprijs.

#### *Vaatplanten, (korst)mossen en paddenstoelen*

In de kilometerhokken zijn volgens de rapportage van de NDFF 5 tot 9 plantensoorten van de Rode Lijst waargenomen. Tijdens het veldbezoek is gebleken dat deze soorten niet in het plangebied voorkomen. Er komen slechts algemene plantensoorten voor. Mossen zijn niet onderzocht en korstmossen alleen in het oostelijke kilometerhok (NDFF 2018). Daar zijn 4 soorten van de Rode Lijst gevonden. Van de paddenstoelen zijn 4 tot 15 soorten van de Rode Lijst bekend. De schrale berm onder de eikenbomen langs de Nieuweweg is een biotoop waar zeldzame paddenstoelen kunnen groeien. Op de eiken langs de Nieuweweg kunnen bijzondere korstmossen voorkomen. Verder worden algemene soorten (korst)mossen verwacht.

#### *Vleermuizen*

Er zijn bij de NDFF twee soorten vleermuizen bekend. Daarvan staat er één op de Rode Lijst. Tijdens de aanvullende veldbezoeken is waargenomen dat de Gewone dwergvleermuis in lage dichtheid jaagde in de directe omgeving van het gebouw. Enkele malen zijn ook Laatvlieger (RL-KW) en Ruige dwergvleermuis waargenomen (passerend).

Het grootste aantal vleermuizen dat bij het plangebied werd waargenomen, was 5 gewone dwergvleermuizen op 25 augustus 2015 die enige tijd in de boomtoppen van de eiken langs de Nieuweweg foerageerden. In de woonwijk rond het plangebied zijn op diverse plekken baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. In 2015 bevonden deze plekken zich op meer dan 150 meter van het plangebied. In 2018 werden baltsende gewone en ruige dwergvleermuizen op kortere afstand waargenomen. Zomer- en paarverblijfplaatsen van Gewone en Ruige dwergvleermuis zijn vastgesteld in woningen aan de Dreesdestraat en waarschijnlijk bevinden zich ook verblijfplaatsen in de woningen aan de Wijnbergstraat op basis van het baltsgedrag. Op meer dan 200 meter ten zuidwesten van het plangebied is aan de Raifeissenlaan een zomer- of kraamverblijfplaats vastgesteld.

Tijdens geen van de bezoeken is vastgesteld dat er vleermuizen in het gebouw invlogen of binding met het gebouw vertoonden (geen zwermgedrag). Op grond van het uitgevoerde veldonderzoek zijn verblijfplaatsen van vleermuizen in het gebouw uitgesloten.

---

Op twee punten is afgeweken van het *Vleermuisprotocol*. Het protocol schrijft ten eerste een batdetector voor waarmee opnamen gemaakt kunnen worden die achteraf geanalyseerd kunnen worden. Dit is van belang voor de identificatie van vleermuissoorten, omdat sommige soorten lastig te herkennen zijn. Het plangebied vormt een eenvoudige situatie met maar weinig potentiële gebouwbewonende vleermuissoorten, waar identificatie ook aan de hand van andere kenmerken (gedrag, type verblijfplaats) kan plaatsvinden. Bovendien is in dit onderzoek vastgesteld dat er geen vleermuizen in het gebouw verblijven. Identificatie volgens protocoleisen is niet aan de orde.

De tweede afwijking is dat het tweede bezoek in de kraamperiode van 2015 is uitgevoerd op 17 juli, 2 dagen na de datum die in het wordt aangehouden. In 2015 was er sprake van een koud voorjaar, waardoor de natuur ongeveer een maand vertraging had, die waarschijnlijk ook doorwerkt in een opschuiven van de kraamperiode. Het opschuiven van het laatste bezoek met twee dagen vormt daarom geen probleem. Het aanvullend veldbezoek in 2018 (13 juli 2018) vond binnen de kraamperiode plaats en bevestigt het beeld van 2015.

#### *Overige zoogdieren*

In de NDFF zijn van de kilometerhokken 3 tot 4 beschermde soorten zoogdieren bekend, waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt. Bij de zwaar beschermde soorten gaat het om Steenmarter, Eekhoorn, Damhert en Das. In het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn deze soorten uitgesloten op basis van het ontbreken van sporen en van geschikt biotoop. Het gebouw is niet toegankelijk voor de Steenmarter. Algemene soorten die er voorkomen zijn Egel (tijdens het ochtendbezoek in 2015 waargenomen) en muizen.

#### *Vogels*

In de NDFF zijn er in de kilometerhokken 10 tot 25 soorten broedvogels vastgesteld, waarvan 0 tot 3 van de Rode Lijst. Tijdens het oriënterend veldbezoek was een Merel aanwezig. Verder worden in het plangebied algemene broedvogels verwacht. Jaarrond beschermde nesten van soorten als Huismus, uilen en roofvogels zijn niet aanwezig.

#### *Amfibieën en reptielen*

Volgens de rapportage van de NDFF zijn amfibieën slecht onderzocht. Op basis van het biotoop (alsmede de afwezigheid van voortplantingswater) worden algemene soorten verwacht, zoals Bruine kikker. Zwaar beschermde soorten als Poelkikker en Heikikker zijn uitgesloten. Reptielen zijn slecht tot redelijk onderzocht. In de kilometerhokken zijn 1 à 2 soorten vastgesteld. Reptielen als Hazelworm en Levendbarende hagedis zijn uitgesloten op basis van het biotoop.

#### *Overige soortgroepen*

In het plangebied komen algemene soorten vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren voor. In de kilometerhokken zijn 1 à 2 dagvlinders vastgesteld. Voortplantingsbiotoop voor deze soorten (Groot dikkopje en Bruine vuurvlinder) ontbreekt. Tevens is de Gevlekte witsnuitlibel (HRIV, RL-KW) in beide kilometerhokken waargenomen. Voortplantingsbiotoop ontbreekt in het plangebied en de directe omgeving daarvan. In de directe omgeving ontbreken wateren met vissen. Overige zwaarder beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van bekende verspreiding en biotoop.

---

## Werkzaamheden

Er wordt vanuit gegaan dat de eikenbeplanting langs de Nieuweweg met daarbij horende berm in stand blijft.

- Het gebouw wordt gesloopt, de verhardingen en beplantingen worden verwijderd;
- Er worden nieuwe woningen gebouwd.

De planning van de uitvoering is nog niet bekend.

## Effecten

- Er verdwijnt leefgebied van algemene soorten planten en dieren. Algemene plant- en diersoorten worden verstoord, beschadigd, verwond of gedood door de werkzaamheden in het plangebied;
- Jaarrond beschermde vogelnesten en vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde diersoorten (waaronder vleermuizen en Steenmarter) worden niet vernietigd of verstoord;
- Er kan verstoring van broedvogels optreden, als de werkzaamheden in het voorjaar worden uitgevoerd.
- Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten. Er zijn geen verblijfplaatsen en vliegroutes aanwezig. De beplanting rond het bedrijfsgebouw heeft een marginale betekenis als foerageergebied. De eiken langs de Nieuweweg zijn van belang als foerageergebied. Deze eiken staan buiten het plangebied en er is van uitgegaan dat deze eiken blijven staan;
- De werkzaamheden hebben een beperkte lokale uitstraling. Effecten op beschermde natuurgebieden worden uitgesloten.

## Conclusies/advies

- Broedende vogels mogen niet worden verstoord. Geadviseerd wordt daarom om kapwerkzaamheden buiten de broedperiode te laten plaatsvinden. Richtlijn voor de broedperiode is 15 maart t/m 15 juli. Kap en sloop kunnen het beste plaatsvinden in de winter, omdat sommige vogelsoorten, zoals de Houtduif, ook nog in de nazomer en herfst kunnen gaan broeden en het dak geschikt is als broedplek voor Scholekster;
  - Voor algemene zoogdieren en amfibieën geldt een automatische vrijstelling in het kader van ruimtelijke inrichting en beheer. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd;
  - Zorgplicht: vanuit de Wet natuurbescherming geldt een algemene zorgplicht. Het verstoren, verwonden of doden van dieren (en planten) moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Wanneer er bijvoorbeeld amfibieën worden aangetroffen op de bouwplaats kunnen deze het beste worden opgepakt en verplaatst naar een plek in de omgeving, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
  - Effecten op beschermde gebieden zijn uitgesloten. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet en het Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.
-